

TÍÐARGREIN

Tórbjørn
JacobsenJóannes
EidesgaardHans Pauli
StrømHergeir
NielsenJógvan
SundsteinEdmund
Joensen**Edmund Joensen**Fólkatingsmaður fyri Sambandsflokkurin.
Fyrrverandi løgmaður og løgtingsformaður

Er søguligi móguleikin mistur?

Eitt ár eftir løgtingsvalið í fjør hevur Sambandsflokkurin flutt seg munandi á politiska landkortinum, og spurningurin er, hvat tað ber í sær fyri flokkinn frameftir

Tú hoyrir sama boðskap allastaðni.

Tá ið tú gert ørindi úti millum fólk.

Tá tú vitjar vinir og kenningar. Fert á almennar fundir ella í føðingardagar.

Ferðast millum lond ella á Facebook.

Allastaðni, har ið fólk koma saman, er sama prátið: Sambandsflokkurin hevur flutt seg og er munandi broyttur.

Soleiðis er áskoðanin millum fólk nú eitt ár eftir løgtingsvalið leygardagin 29. oktober 2011.

Fatanin er, at Sambandsflokkurin hevur forsømt ein søguligan móguleika til at seta eina sterka dagsskrá fyri Føroyar.

Altjóða søguligir móguleikar

Søguligir móguleikar vísa seg sjáldan og mugu takast, tá teir eru har.

Heimssøgan er full av søguligum móguleikum. Lat okkum taka tvey dømi úr altjóða politikki, síðani eg kom á ting í 1988.

Berlinmúrurin fall í 1989. Tá var søguligur móguleiki til at demokratisera Europa. Táverandi Vesturtýskland og Europasamveldið brúktu móguleikan. Væl bar til.

Í nýliga íkomna »Arabiska várinum« er eisini søguligur móguleiki. Hann snýr seg um demokratisk rættindi og at vinna kvinnum í arabiska heiminum higartil óhugsandi rættindi. Vónandi verður móguleikin gjørdur til veruleika.

Føroyskir móguleikar

Í Føroyum hava vit eisini havt søguligar móguleikar.

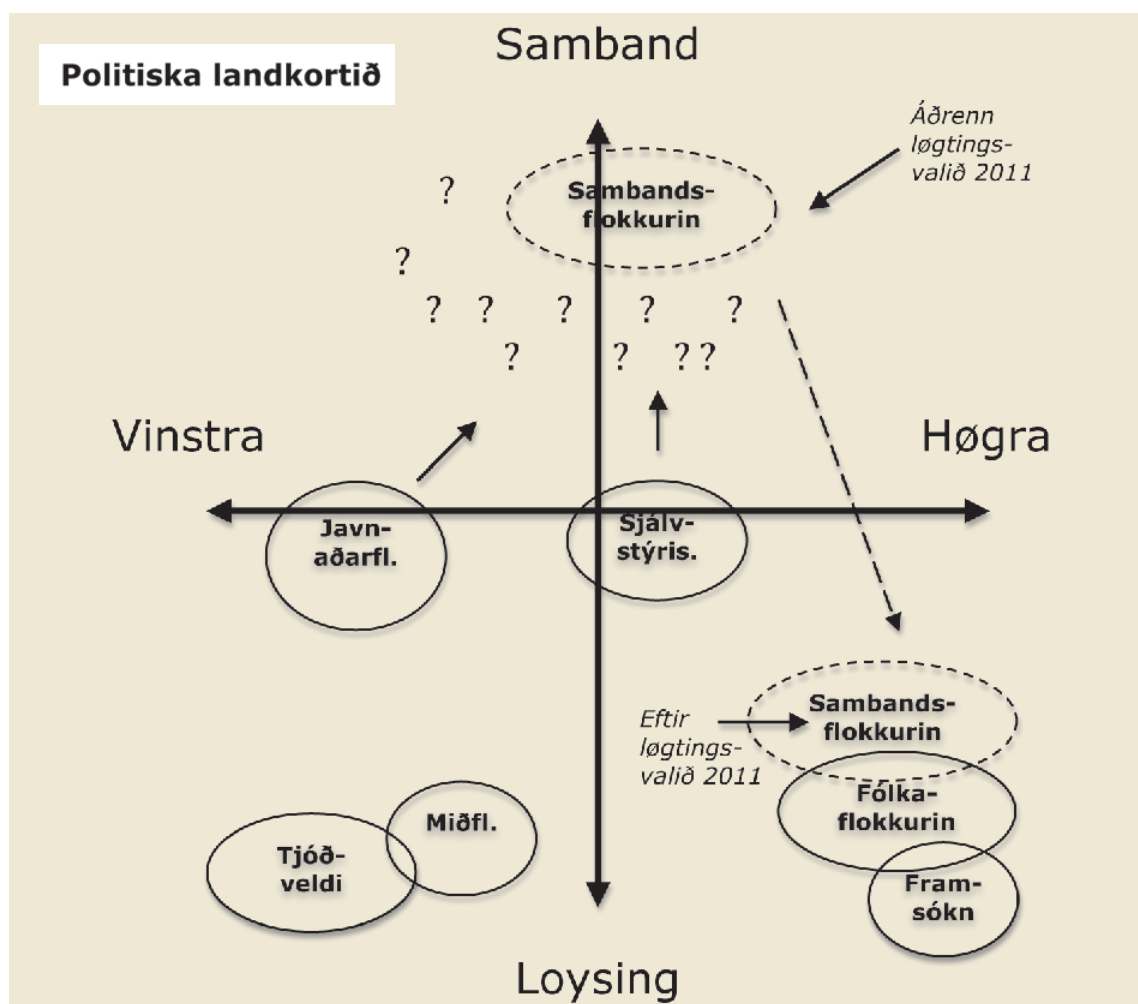
Í 2000 helt Tjóðveldi seg hava ein søguligan móguleika til at kollvelta stóðu Føroya í Ríkinum við at taka loysing.

Helst var móguleikin har.

Brúkti flokkurin so móguleikan? Nei, tibetur fyri Føroya fólk.

Floksleiðarin gjørdi eitt avgerandi mistak. Hann noktaði Javnaðarflokkurin at sleppa upp í fullveldissamgonguna, ið skuldi gera enda á Ríkisfelagsskapinum.

Tá glapp móguleikin honum av hondum.

Søguligi móguleiki Sambandsflokksins

Sum kunnugt gjørdist Sambandsflokkurin størsti flokkur á løgtingsvalinum 29. oktober 2011.

Ríkisfelagsskapsflokkarnir – Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin – finga tilsamans 42,5 prosent av atkvøðunum.

Á fólkatingsvalinum beint frammanundan finga somu flokkar íalt 51,8 prosent av atkvøðunum.

Við stuðuli frá smærri flokkum hevði borið til at skipað eina samgongu, ið kundi ríkið rættan sosialliberalan politikkk í góðum samstarvi í Ríkisfelagsskapinum. Tiltikna »breiða semjan« um fiskivinnu- og vinnupolitikkk hevði hildið. Veruligir samfelagsreformer høvdu verið framdir.

Í Keypmannahavn hevði ein slík samgonga havt avgerandi ávirkan á politikkin hjá Helle Thorning-Schmidt. Nógv skilagott hevði komið á skaftið fyri Føroyar. Ongin ivi er um, at tað hevði hepnast at dagført ríkisveitingina, so

sum Sambandsflokkurin fór til val uppá.

Her var søguligi móguleikin og leiðin, ið veljarar Sambandsflokksins valdu.

Forsømdi móguleikin

Sambandsflokkurin kendi ikki sína vitjunartíð, og søguligi móguleikin varð forsømdur.

Straks eftir valið segði gamli formaðurin í Javnaðarflokkinum, at føroyingar høvdu valt, at Føroyar skuldu snara til høgru. Fjølmiðlar messaðu hetta upp í saman, og av órannsakiligum orsøkum kom toppurin í Sambandsflokkinum til somu niðurstøðu.

Úrslitið kenna øll.

Ein víðgongd høgra-liberalistisk samgonga spurdist burturúr. Asosialur flatskattalætti, sum etur av pensjónsuppsparing føroyinga. Fiskirættindi verða tilvildarlaga umsitin. Enn hevur samgongan ikki fingið í lag eina dagføring av ríkisveitingini. Og veruligir reformar biða framvegis.

Um Sambandsflokkurin brúkti søguliga móguleikan til at reka sosialliberalan samríkispolitikkk, hevði sæð øðrvísi út. Í vælferðarsamfelagnum er týðandi at hava á leið sama figgjargliga útgangsstøði uttan skattligar gjáir, og líka atgongd má vera til tænasturnar, ið hitt almenna figgjar.

Veljarin hevði fingið frælsi til at velja, t.d. hvørjar pensjónsskipanir, hann vil brúka, og – ikki minst – hevði vinnulívið fingið góðar umstøður og atgongd til tilfeingi eftir einum skipaðum leisti.

Sum eyka bonus hevði Føroya land fingið tað burturúr, at Tjóðveldi og Fólkaflokkurin høvdu staðið á síðulinjuni.

Broyting á politiska landkortinum

Nóg mikið um tað, sum kundi verið.

Lat okkum hyggja at støðuni júst nú og at tekningini »Politiska landkortið«.

Eyðsýnt er, at Sambandsflokkurin er broyttur, og hann stendur

tí heldur ikki har, ið hann stóð, fyri løgtingsvalið í fjør.

Høgrasnariningin varð almanna-kunngjørd beint eftir valið, og fyri trimum mánaðum síðani fór flokkurin at flyta seg niður eftir tekningini. Niður eftir ásini, ið leiðir til loysing.

»Dreyrøðan« hjá sambandsformanninum ólavskudag flytir flokkinn niður eftir landkortinum. Royndir eru gjørdar at hála dreymin í land, men gjørd gerð fær onga vend, sigur orðatakið.

Tómrúm á politiska landkortinum

Á politiska landkortinum stendur eitt tomrúm eftir Sambandsflokkinn. Tað er har, ið trúfastir sambandsveljarar standa, nú politiskt húsavillir.

Hvagar skulu tey mongu nú venda sær?

Jú, tað gongur sjón fyri søgn.

Javnaðarflokkurin er langt síðani farin at minna sambandsveljarar á, at Javnaðarflokkurin er samríkisinnahaldur og við sosialum profili. Eyðsýnt kann hetta draga summi til flokkinn.

Áðrir flokkar liggja eisini framvið.

Ósjónligur flokkur frameftir?

Hvat fer alt hetta at bera í sær fyri Sambandsflokkinn í framtíðini?

Fleiri móguleikar eru.

Eg fari tó at vísa til analysuna hjá søgufrøðinginum Hans Andriasi Sølvará í Útvarpinum 17. august í ár:

»Sambandsflokkurin er í vanda fyri at gerast ósjónligur í føroyskum politikki, um kósir hjá sitandi formanni og hansara vongi verður tann ráðandi í framtíðini.

Bæði í spurninginum um ríkisrættarligu støðu Føroya og í víðgongda høgrapolitikkinum, er Sambandsflokkurin farin at líkjast ov nógv øðrum flokkum, og tað kann skaða flokkinn«.

Um søgufrøðingurin fær rætt, fer tíðin at vísa.

Hon fer eisini at vísa, um Sambandsflokkurin fær ein nýggjan søguligan móguleika til at gera tað rætta fyri Føroya land.